

MARIBORSKI

VEČERNIK

Cena 1 Din

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2485
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 18. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasni po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

„JUTRA“

Na abesinskih bojiščih nič novega

Razvoj abesinske mobilizacije - Italijanska proslava v Adui - Izdaja rasa Gugse - Pred novimi srditimi spopadi - Vpoklic nadaljnjih rezervistov v Italiji

Adis Abeba taborišče

ADIS ABEBA, 14. oktobra. Šele sedaj se kažejo v abesinski prestolnici vidne posledice splošne mobilizacije. Iz vseh delov države prihajajo vsak dan množice divjih vojščakov pod vodstvom svojih fevdalnih gospodov. Vsi obronki gora okoli Adis Abebe so posejani z belimi štotri taborečih čet. Zaradi prihoda teh vojščakov iz oddaljenih krajev se močno stopnjuje sovražna razpoloženje do vseh tujcev. Disciplina, ki jo je kazalo doslej prebivalstvo prestolnice izgublja, in zgodi se često, da mečejo kamenje celo na avtomobile poročevalcev časnikov.

Usoda de Vincija

Odpravnik italijanskega poslanstva grof Vinci, ki se je s svojim tajnikom in vojaškim atašejem branil zapustiti abesinsko prestolnico, je interniran v pa lači italijanskega poslanstva, ki je močno zastraženo s četo abesinskih vojakov. Do grofa Vincija sme samo francoski poslanik, ki je prevzel zaščito italijanskih interesov v Abesiniji. Abesinska vlada stoji na stališču, da je grof Vinci zaradi napada italijanske vojske na Abesinijo izgubil poslaniško imuniteto. Poslanik bo odposlan nazbrže v sredo v Džibuti z letalom.

Italijanska proslava v Adui

RIM, 14. oktobra. Včeraj so priredili Italijani v Adui veliko proslavo zavzetja mesta in spominsko svečanost za italijanske vojske, ki so padli v bojih z Abesinci za to mesto leta 1896. Italijanski volaki so v mestu tudi zgradili spomenik, katerega je včeraj slovesno odkril vrhovni poveljnik general de Bono. Vršila se je tudi parada v Adui zbranih čet. Slovesnosti je prisostvoval tudi poglavar Makale ras Gugsa, ki je prešel te dni s svojo četo 1500 mož z vso opremo na italijansko stran. Ob tej priliki je general de Bono sprejel koptsko duhovščino in aduanske veljake, katerim je zagotovil politično in gospodarsko pomoč.

Le Gugsa in 1500 vojščakov

LONDON, 14. oktobra. Vesti, ki so se razširile po svetovnem tisku, da se je poglavar Makale ras Gugsa pridružil Italijanom, so se potrdile, vendar pa so bila poročila o številu njegove vojske, ki se je vdala, zelo preirana. Ras Gugsa ni pripeljal s seboj 12.000, ampak le okoli 1500 vojakov. O pribegu drugih poglavarjev iz Abesinije ni niti govora. Ras Gugsa je bil že dolgo v sporu s cesarjem in je zaradi tega njegov akt izdaje le bolj osebne značaja ter ne bo imel dalekosežnejših posledic. Gotovo pa je vendarle, da bodo morali Abesinci izvršiti pregrupacijo in korekturo svojih bojnih načrtov, katere je ras Gugsa izdal Italijanom. Ras Gugsa je izvršil izdajo v pričakovanju, da ga bodo Italijani, ako zavojujejo Abesinijo, postavili za abesinskega cesarja, ker pa Italijani v takem primeru ne bi pustili več ob-

stoja cesarstva, ampak bi Abesinijo spremenili v svojo kolonijo, nima izdajalec nobenega izgleda, da bi se kdaj uresničili njegovi izgledi.

Poročilo z bojišč

LONDON, 14. oktobra. Po poročilih iz vzhodne Afrike so trčle v Ogadnu italijanske čete generala Gracianija na abesinske čete generala Nasibuja in se pričakujejo vsak čas večji spopadi. Italijanska pehota napreduje previdno vzdolž meje angleške Somalije. Italijanska letala so tu izsledila, da pričakujejo Abesinci Italijane šele v gorah in so abesinska taborišča tudi bombardirala. Na vzhodni fronti ni nobenih večjih dogodkov. Na severni fronti se vrše le manjši boji, oboji, Italijani in Abesinci, se pa tu pripravljajo na napad. Abesinski cesar, ki je bil prvotno le za defenzivo in je zaradi tega dal rasu Sejumu nalog, da se umakne iz Adue, je na nasvete svoje okolice spremenil svoj načrt in pristal na to, da preide severna abesinska vojska v ofenzivo. Ras Sejum pripravlja zaradi tega na vzhodu in na zahodu na-

pad na italijansko Eritrejo.

Novi vpoklici

RIM, 14. oktobra. Vojski letnika 1914, katerih redni rok poteče v kratkem, ne bodo odpušteni. Rezervisti letalskih čet letnikov 1910 do 1913 se te dni vpokličejo. V Siciliji in Sardiniji se vpokličejo tudi oni letnika 1909. Razen tega so mobilizirani po vsej Italiji vsi fotografi, električarji letnikov 1909 do 1912.

Zella vojno pristanišče

DŽIBUTI, 14. oktobra. Po poročilih iz Zelle spreminjajo Angleži z mrzlično naglico tamkajšnje pristanišče v lazo za bojne ladje. Mimo tega so zunaj mesta uredili vojaško letališče, ki bo služilo za oporo letalom, stacioniranim v Adnu. V primeru potrebe morejo Angeži vreči v 12 urah iz Adna v Zello svoje čete.

Orožje za Abesinijo

DŽIBUTI, 14. oktobra. Po dovoljenju izvoza orožja v Abesinijo prihajajo sem veliki transporti modernega orožja in municije.

Sankcije postale neizvedljive

Težkoče s kompenzacijami - Angleži mislijo resno na blokado Italije

Težkoče sankcij

ZENEVA, 14. oktobra. Težkoče zaradi praktičnega izvajanja sankcij proti Italiji postajajo vedno večje. Tudi one države, ki so se brez rezerve izrekle načelno za izvrševanje sklepov Društva narodov, so sporočile, da bi izvrševanje sankcij z njihove strani silno oškodovalo njihove gospodarske interese. Prekinitev trgovanja z Italijo bi povzročilo novo veliko gospodarsko in finančno krizo. V tem smislu je govoril tudi T i t u l e s c u v imenu R o m u n i j e in J u g o s l a v i j e. Obe državi zahtevata, da se jima v primeru izvajanja sankcij nadoknadi s tem nastala trgovinska izguba. V enakem smislu so intervenirale tudi razne druge države. Društvo narodov, ki načelno priznava pravico do kompenzacij, stoji zaradi tega pred težko nalogo, kako te kompenzacije uresničiti.

Potrebna bo blokada

ga, se da sklepati, da praktična izvedba sankcij ne bo mogoča tako kmalu.

ali pa bo sploh nemogoča. Težkoče obstojajo zlasti s strani Avstrije in Madžarske, katerih vojna industrija dela sedaj z vso paro za Italijo. Nerešeno je tudi še vprašanje držav, ki niso članice Društva narodov. Zaradi tega prevladuje zlasti na strani Angležev vedno bolj prepričanje, da bo edino efektivno sredstvo, s katerim bo mogoče nastopiti proti Italiji, blokada. Nihče si pa ne prikriva, da bi blokada pomenila skoraj neizogibno vojno nevarnost tudi v Evropi.

Italija se zalaga

Italija nakupuje sedaj mrzlično razno blago v tujini, zlasti v balkanskih državah. V Jugoslaviji je nakupila veliko število konj, tako, da je sedaj beograjska vlada bila prisiljena omejiti izvoz z odredbo, da sme dovoljenje za izvoz konj izdajati samo ministrstvo za poljedelstvo. Pri tovarni »Baťa« v Borovem je naročila 400.000 parov čevljev. Prav tako se pa zalaga Italija z žitom in drugimi živili.

Razpust narodne skupščine?

Vse je odvisno od volitev novega skupščinskega predsednika

BEOGRAD, 14. oktobra. Tu se živahno komentira položaj v narodni skupščini, ki se sestane 20. tm. k rednemu jesenskem zasedanju in volitvi novega predsedstva. Vlada je odločno proti novi izvolitvi sedanjega predsednika Čirića, ki noče vstopiti v JRZ. Sama forsira izvolitev ministra za telesno vzgojo Komnenovića, ki pa

to odklanja. Položaj se zapleta tudi s tem, ker zapušča vsak dan več poslancev vladni klub. Zatrjuje se, da bodo vse opozicionalne skupine skupno kandidirale Čirića. »Politika« poroča, da bi imel Čirić v tem primeru mnogo upanja na izvolitev, a vlada ne bo pripravljena to omogočiti. Ako bi pa Čirić le prodril, bo vlada skup-

ščino razpustila in razpisala nove volitve. Ker pa še ni novih zakonov, bi se nove volitve izvedle po starih. Vse je sedaj odvisno od volitve predsednika skupščine.

Na tonažu domače politike

Zakaj pa jih nimamo in ne bomo imeli? »Delavska Politika« nas prosi, da bi ji povedali z ozirom na zadevno našo notico, zakaj banovinskih in okrajnih samouprav ni in zakaj jih ne bo. Prav za prav pravi, naj bi ji mi povedali le zakaj jih ni. »Slovenec« pa naj bi dodal zakaj jih ne bo. Ker pa ne verujemo, da bi »Slovenec« odgovoril, odgovorjamo kar mi v imenu obeh. Samouprav ni zaradi tega, ker jih nekje ne marajo. »Delavska Politika« se gotovo spominja, kako so po vrsti napovedovali te samouprave gg. Srškić, Marinković, Uzunović itd., ko so jih pa hoteli zares uvesti, so šli. Zato jih ni. Ker se pa tam, kjer jih ne marajo tudi sedaj, ko vlada JRZ, ni nič spremenilo, jih tudi ne bo. Če bi jih pa kljub tej zavesti JRZ vendarle hotela uresničiti — bo šla. So pač med nebom in zemljo tudi še stvari, o katerih se modrošči »Delavske Politike« ne sanja...

Opozicija bo zborovala v Ljubljani. Dne 20. t. m. naj bi se predvidoma vršil velik shod združene opozicije v Ljubljani. Na shodu bodo govorili med drugimi Ljuba Davidović, Joca Jovanović, Stane Vidmar in Stanko Florjančič.

Olina v svet

INCIDENT NA DALJNEM VZHODU

PEKING, 14. oktobra. Po poročilih iz Harbina se je dogodil pri Pograničnaji nov incident med Rusi in Mandžurci, katere so vodili japonski častniki. Mandžurci so prekršili rusko mejo in se spopadli z ruskimi omejnimi stražami.

PREPOVEDANE MANIFESTACIJE.

PARIZ, 14. oktobra. Poveljstvo pariške policije je prepovedalo za včeraj napovedano desničarsko manifestacijo za Italijo in zaprlo preventivno 720 najbolj gorečih agitatorjev.

AVSTRIJA IN ABESINIJA.

DUNAJ, 14. oktobra. Avstrijska vlada je prepovedala v Avstriji filme o Abesiniji z motivacijo, da bi mogli slabo vplivati na avstrijsko javno mnenje.

FRANCOSKE LOŽE RAZPUŠČENE

PARIZ, 14. oktobra. Francoska vlada je razpustila vse framazonske lože. Njihovo premoženje je zaplenjeno v korist države.

PODLAGA PADA.

MILAN, 14. oktobra. Najnovejši izkaz Bance d'Italia izkazuje, da je zlata podlaga Italije padla zopet od 4,33 na 4,25 milijarde lir.

ANGLEŠKE STAVE.

LONDON, 14. oktobra. Tu na veliko sklepajo stave, ali bo v teku dveh mesecev vojna med Italijo in Anglijo, ali ne. Stave stoji v razmerju 5 : 7.

Daruite za spomenik Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja v Mariboru

Domači razgledi

Pred prevedbo in znižanjem prejemkov mariborskih mestnih uslužbencev

Veliko razburjenje v vrstah nižjih uslužbencev, ki bodo najhujše prizadeti — Znižanje naj bi se izvedlo procentualno — Sedanja prevedba je krivična in nasprotuje ministrskemu odloku

Naredba, ki jo je izdal ministrski svet o znižanju prejemkov državnim uslužbencem, predvideva znižanje prejemkov tudi samoupravnim uslužbencem, med katere spadajo tudi magistratni. Ker so se posamezni člani usodne naredbe o znižanju prejemkov različno tolmačili, ni bilo izvedeno znižanje prejemkov pri magistratnih uslužbencih že s 1. oktobrom, marveč so morali ob izplačilu pristati z lastnoročnimi podpisi na odtegljaj za oktober 1. novembra. Znižanje prejemkov državnim uslužbencem je bilo lažje izvedljivo, ker so vsi državni uslužbenci razdeljeni na posamezne skupine s pripadajočimi osnovnimi in položajnimi plačami ter draginjskimi dokladami, ki se dele na tri draginjske razrede. Znižanje prejemkov magistratnih uslužbencev pa je težavna in komplicirana zadeva, ker imajo po nekaterih mestih majhne osnovne in položajne plače in visoke draginjske doklade, kakor je to primer v Mariboru, drugod pa imajo samo osnovne plače in še te višje kakor mariborski z brutto prejemki, pa nobenih draginjskih dokladov kakor je to na primer v Ljubljani.

Mariborska mestna občinska uprava je spričo znižanja prejemkov svojim uslužbencem v velikih škripcih in si skuša pomagati na prav fazonen način. Kakor smo doznali iz vrst magistratnih uslužbencev, namerava izvesti njih prevedbo, to je izenačitev z državnimi in njim na podlagi prevedbe znižati njihove prejemke. Namera mestne občinske uprave je povzročila med mariborskimi magistratnimi uslužbenci veliko razburjenje. Drevi bosta imela pravni in finančni odsek zadevno sejo, končna odločitev pa naj bi padla že na četrtkovi seji mariborskega mestnega sveta. Razburjenje med magistratnimi uslužbenci je popolnoma upravičeno in je našlo močan odmev tudi med meščani-davkoplačevalci, ki absolutno ne odobravajo namere mestne občinske uprave glede znižanja in prevedbe mestnih uslužbencev že iz naslednjih razlogov:

Pogrešno je naziranje o poenitvi vsakdanjih življenjskih potrebščin. Nasprotno, so zadnje čase cene nekaterim prepotrebim živlom poskočile. Najemnine se niso znižale. Obleka in obutev ima svoje fiksne cene. Skratka: življenjski standard se ni spremenil in je torej vsako znižanje prejemkov in mezd v škodo vsemu našemu narodnemu gospodarstvu, ki bi mu mogel dati novega impulza le povečani zaslužek delovnega ljudstva in uradniškega kadra. Danes še

niso časi, da bi bilo potrebno znižanje prejemkov in mezd uradništvu in delavstvu. Če je to naziranje o potrebi znižanja osvojila država, ne sme tega storiti občina, katere finančna in moralna moč sloni izključno na ramah mestnih davkoplačevalcev. In če je znižanje prejemkov uslužbencev po naredbi ministrskega sveta predvideno, naj ga mestna občinska uprava izvede tako, da ne bo magistratni uslužbenec podoben trpinu državnemu uslužbencu, ki je v velikem strahu za svojo in svoje družine bodočnost.

Namera mestne občinske uprave glede prevedbe magistratnih uslužbencev zaradi znižanja njihovih prejemkov pa nadalje nasprotuje osebno-pravnemu značaju službene pogodbe in odloku notranjega ministristva, ki ga je izdal pod števil. 2784 z dne 31. julija 1935 in podpisal minister dr. Korošec. Zakon o mestnih občinah predvideva prevedbo magistratnih uslužbencev, z omenjenim odlokom pa je prevedba odložena do izvolitve mestnih svetov. Tudi je doslej vedno veljalo načelo o pridobljenih pravicah uslužbencev, ki jim jih kar tako nihče ne more vzeti. Obojestransko veže občinsko upravo in uslužbenca službena pragmatika. Za spremembo pragmatike pa je neobhodno potrebno temeljito proučevanje v izogib krivicam, ki bi se utegnile zgoditi uslužbencem, če bi se prevedli čez noč, zlasti še, če bi se prevedli zaradi znižanja njihovih prejemkov.

Preko omenjenih dejstev pa mestna občinska uprava, oziroma njen pravni odsek ne bo mogel in niti smel. Nujno bo moral upoštevati ministrski odlok o odložitvi prevedbe, kakor tudi pridobljene pravice magistratnih uslužbencev, ki so jim zajamčene s pragmatiko. Najpravičnejša rešitev bi bila, če bi se mestna uprava postavila na stališče podeželskih občin, ki ga je odobrila tudi banska uprava. Magistratnim uslužbencem naj bi se znižali prejemki procentualno, če se že znižati morajo. Znižanje naj bi se izvedlo po členu 8 naredbe o znižanju prejemkov državnih in samoupravnih uslužbencev, in sicer od brutto prejemkov nad 4000 Din na mesec za 8 odst., nad 3000 Din za 7 odst., nad 2000 Din za 6 odst., nad 1300 Din za 5 odst., nad 900 Din pa 4 odst. Prepričani smo, da bo vsa navedena dejstva upoštevala mestna občinska uprava mariborska, oziroma njen pravni odsek, ko bo drevi razpravljala o usodi magistratnih uslužbencev.

Sportno gibanje

V vrtincu borbe za prvenstvo LNP

Včeraj je SK Železničar presenetljivo visoko porazil ISSK Maribor — Ogorčena bitka za točke — Železničar je svojega nasprotnika premagal v zadnjih 20. minutah — Ostale prvenstvene tekme

V nadaljevanju borbe za podsavetne točke je bila včeraj v Mariboru na sporedu tekma med SK Železničarjem in ISSK Mariborom. Kljub lepemu vremenu se ni nabralo na stadionu SK Železničarja ob Tržaški cesti nič kaj preveč gledalcev. In ni jim treba biti žal, saj niso zamudili nič posebnega. Tistih par sto ljudi, ki so vendarle prišli, predstavljajo po večini najožje pristaše obeh klubov in to si, sodeč po njihovem sicer skopem navdušenju med igro, prišli vsaj kolikor toliko na svoj račun, pravi ljubitelji nogometne igre pa niso mogli biti vzhičeni nad tem, kar se jim je nudilo in kar so imeli priliko videti.

Predtekmo

sta absolvirali obe rezervi in se je ta »borba« kot slab uvod v še slabšo glavno tekmo končala z zmago SK Želez-

ničarja v razmerju 5 : 4 (2 : 3).

K glavni tekmi sta kluba delegirala te-le svoje predstavnike:

Železničar: Mahajnc, Frangeš, Ronjak, Eferl Frangeš II., Antoličič, Lešnik, Bačnik, Turk, Pavlin, Luc.

ISSK Maribor: Koren, Domicelj, Kurant, Konič, Kirbiš, Berlek, Miloš, Silni, Gomol, Najzar, Hardinka.

Ko so se v začetku tekme zbrali igralci v sredini igrišča, so pristopili funkcionarji nogometne sekcije ISSK Maribora ter čestitali popularnemu igralcu ISSK Maribora g. Josipu Koniču k njegovemu 200. nastopu za barve svojega kluba. Ob tej priliki je s primernim nagovorom načelnik sekcije g. R. Semica izročil zaslužnemu igralcu lepo spominsko darilo, njegovi tovariši pa so

mu izročili šopek cvetic. V naslednjem poročilo o tekmi.

SK Železničar : ISSK Maribor 4 : 0 (0 : 0).

Ni nobena tajnost, da smatrata oba tabora, tako železničarski kakor mariborski, svoje moštvo kot pretendenta za mariborskega prvaka. Take ambicije so lahko prav simpatične, če so, s čisto sportnega stališča, stvarno upravičene. Saj mora imeti vsaka borba gotov cilj in smoter. Toda treba je razpolagati tudi s potrebnimi sredstvi za doseg postavljenega cilja. Kar sta pa nam pokazali moštvi v včerajšnji tekmi, gotovo ne bo zadostovalo za naslov prvaka. No, ISSK Maribor si je z včerajšnjim porazom itak zapravil vse prilike, vsaj za naslov jesenskega prvaka, dočim ima Železničar najlepše izglede za doseg ponosnega naslova. Toda zaigrati bi moral povsem drugače. Zmago, ki si jo je včeraj priboril, ni bila prepričevalna in tudi ni bila plod smiselne, lepe nogometne igre. S tem nočemo zmanjševati uspeha, ki si ga je moštvo pošteno zaslužilo, vendar je potek igre pokazal, da bo treba v bodoče povsem drugače zaigrati.

Če analiziramo igro obeh nasprotnikov, moramo poudarjati, da je predvsem ISSK Maribor pokazal nemogočo igro. V glavnem je krivec mizerne igre slaba krilska vrsta, ki ni bila niti defenzivno niti ofenzivno na mestu, poleg tega pa so pokazali nerazumevanje svoje naloge. Sempatja sta Konič in Kirbiš uveljavila svoje energije ter z dobrim rezervoarjem sil ukrotila nasprotnika, toda proti koncu tekme sta tudi onadva opešala in katastrofa je bila tu. Nič boljše ni bilo v napadu. Posrečilo se je par napadalnih akcij pa desnem krilu in Miloš ter Silni sta bila pri vseh skromnih sposobnostih še najuporabnejša moža v napadu; to je bilo tudi vse. V notranjem trju igra ni uspevala, po krilih se je malo igralo, in če je bilo moštvo od časa do časa nekoliko v premoči, se je ta premoč očitovale v nesmiselnem nabijanju žoge. Nekoliko je funkcionirala obramba, pa tudi ne brezhibno. Domicelj je bil res dober, zato pa je bil njegov tovariš obupno nesiguren. Koren je par stvari dobro opravil.

Igra SK Železničarja tudi ni bila nič posebnega. Bila pa je vsaj za spoznanje v taktiki smotrnejša in v izvajanju pametnejša. K temu je prispevala prav

dobra srednja vrsta, ki je lepo pošiljala žoge naprej in pri tem posvečala tudi obrambi precej pozornosti. V napadu pa se je izkazal Pavlin, sicer tehničar, s požrtvovalno in smiselno igro. Tako je prihajal napad Železničarja, zlasti po krilih, mnogokrat v nevarno bližino gola ISSK Maribora, kjer je imela obramba ISSK Maribora polne roke, oziroma noge posla, da se ga je otrešla. V moštvo je prišla predvsem do veljave dobra igra krilske vrste; tudi ožja obramba je svojo nalogo obšla razmeroma dobro, čeprav je parkrat pokazala znake slabosti in dovolila nasprotnemu napadu ugodne položaje.

O poteku igre se mora reči edino to, da je bila skoro brez vsake vsebine. Bila je od začetka pa do poslednjega piska v znamenju ogorčene borbe za točke. Goli so padli v 26. minuti po Pavlinu, v 27. po Bačniku, v 38. zopet po Pavlinu in v 39. minuti je postavil Bačnik končni rezultat 4 : 0.

Sodil je g. Jordan iz Ljubljane. Z njegovim sojenjem, mislimo, so bili vsi zadovoljni. Bil je objektivni in v splošnem tudi dober vodja.

Stanje prvenstvene tabele mariborskočakovečkega okrožja je po včerajšnji tekmi naslednja:

SK Železničar	1	1	0	0	4:0	2
Čakovečki SK	1	1	0	0	4:0	2
ISSK Maribor	3	1	0	2	4:9	2
SK Rapid	1	0	0	1	1:4	0

»Gradjanski« : »Mura« 4 : 1 (1 : 0). Čakovec, 13. X. 1935. Visoki rezultat je popolnoma upravičen po poteku igre. »Mura« v precej spremenjeni postavi ni več aspirant za prvo mesto. »Gradjanski« se je mogel po volji razviti in je dobro razpoloženi napad, smiselno podprt od obrambe, predvedel lepo kombinacijsko igro, ki se je proti koncu vse preveč stopnjevala. »Mura« je igrala raztrgano in le na predore. — Sodnik Schneller je bil strog in objektivni.

Ostale nogometne tekme.

Ljubljana: Hermes : Atletiki (Celje) 2 : 0 (1 : 0). Prvenstvena tekma.

Zagreb: Split : Zagreb 3 : 1 (1 : 0). Medmestna tekma.

Beograd: BSK : Jugoslavija 6 : 0 (2 : 0).

Sarajevo: Slavija : Osvit (Sibenik) 2 : 0; Hajduk (S) : Osvit 3 : 1.

Subotica: BASK : Železničar 3 : 1.

Banjaluca: Slavija (O) : Krajišnik 2 : 1.

Nedeljska lahkoatletska tekmovanja

Dvoboj SK Železničar : SK Slavija (Varaždin) — Zmagali so Železničarji z 58:39

Na stadionu SK Železničarja ob Tržaški cesti je bil včeraj dopoldne lahkoatletski dvoboj med SK Železničarjem in varaždinsko Slavijo. Posamezne discipline so se topot izvajale v zelo naglem tempu, tako da se je ves spored absolviral v poldrugi uri, kar je za prireditelje gotovo lep uspeh. V metih in skokih je vsak tekmovalac absolviral tri mete, oziroma skoke. Prvo mesto se je ocenjevalo s 5, drugo s 3, tretje pa z eno točko. Tehnični rezultati so bili naslednji:

Tek 100 m: 1. Stropnik (Z) 11.3; 2. Venuti (Z) 11.5; 3. Rijavec (S) 11.6. Točke: Železničar 8, Slavija 1.

Skok v višino: 1. Krajncič (Z) 1.65 m; Mlekuš (Z) 1.65; 3. Gjurak (S) 1.60; 4. Markužič (S) 1.55. Točke: Železničar 16, Slavija 2.

Met krogle: 1. Kleut (Z) 11.38; 2. Hlade (Z) 11.24; 3. Novak (S) 11.22; 4. Markužič (S) 10.89. Točke: Železničar 24, Slavija 3.

Tek 400 m: 1. Markužič (S) 5.; 2. Muraus (Z) 56.2; 3. Samac (S) 56.3; 4. Crnobori (Z) 57. Točke: Železničar 27, Slavija 9.

Skok s palico: 1. Grims (S) 2.80; 2. Kleut (Z) 2.60; 3. Grlic (Z) 2.40. Točke: Železničar 31, Slavija 4.

Met kopja: 1. Markužič (S) 48.87 m; 2. Gujznik (Z) 37.58; 3. Kleut (Z) 36.70; 4. Košak (S) 38.90. Točke: Železničar 35, Slavija 19.

Tek 1500 m: 1. Takač (S) 4.35; 2. Čavič (S) 4.37.3; 3. Muras (Z) 4.39.4; 4. Podpečan (Z) 4.46. Točke: Železničar 36, Slavija 27.

Skok v daljavo: 1. Černec (Z) 5.87 m; 2. Urbanek (Z) 5.75; 3. Djurak (S) 5.63; 4. Markužič (S) 5.55 m. Točke: Železni-

čar 44, Slavija 28.

Met diska: 1. Hlade (Z) 36.46 m; 2. Gujznik (Z) 32.25; 3. Novak (S) 32.14; 4. Markužič (S) 30.36. Točke: Železničar 52, Slavija 29.

Štafeta 400x300x200 m: 1. Slavija (Samac, Markužič, Takač, Rijavec) 2:13.1; 2. Železničar (Ledinek, Venuti, Stropnik, Kramer) 2:14.4. Točke: Železničar 58, Slavija 39.

Lahkoatletski dvoboj Gradec : Ljubljana 84 : 69. V Ljubljani se je vršil v soboto in v nedeljo medmestni lahkoatletski dvoboj Ljubljana : Gradec, ki se je končal z zmago Gradčanov v razmerju 84 : 69.

Cerkvene takse. Župnim uradom v Ljubljani in zunaj nje predpisane veljavne cerkvene takse so splošno malo znane. Redki so, ki bi čisto točno vedeli, da znaša n. pr. cerkvena taksa za 3 oklice in (navadno poroko 42 Din; za preprost pogreb v Ljubljani 70 Din, izven Ljubljane (natanko) 38.85 Din; za navadno mašo 15 Din, za peto mašo z aduščnico z libero v Ljubljani 140 Din, zunaj Ljubljane 117.85 Din. Ali n. pr., kdo natanko pozna pogoje, pod katerimi je popolni ali delni obvezen? Dalje n. pr. vé le malokateri občinski predsednik za cerkveno določbo, po kateri za cerkveni pogreb ni nihče dolžan, niti občina niti sorodniki rajnega, plačati nobene cerkvene takse. Itd. — Seznam veljavnih cerkvenih taks (župnouradnih, poročnih, mašnih, pogrebnih itd.) lahko dobite brezplačno, če se takoj z dopisnico obrnete do Blaža Kovača v Ljubljani, založba »Indeks«.

Mariborske in okoljske novice

Oklonitev spomnu velikega kralja

Slovesnost v Narodnem domu in maša pri frančiškanih

Včeraj dopoldne je priredilo tukajšnje emigrantsko društvo »Nanos« v veliki, lepo okrašeni dvorani Narodnega doma slovesnost s poklonitvijo spomnu Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja, katere se je udeležila velika množica ljudi, večinoma primorskih in koroških emigrantov. Slovesnost je otvoril s pozdrvom in poklonitvijo velikemu pokojniku predsednik »Nanos« g. Marino Kralj, nato je pa zapelo pevsko društvo »Jadran« pod taktirko g. prof. Vrabca. Sledilo je predavanje glavnega urednika, pisatelja g. Radoja Renharca o diplomatskem delovanju Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja za časa svetovne vojne in mirovnihi konference za osvobodjenje vseh delov našega naroda in za naše nacionalne meje. Naj-

večjo pozornost je vzbudilo v predavanju pismo, ki ga je veliki pokojnik pisal 5. maja 1915 ob sklenitvi zloglasnega londonskega pakta generalisimu ruske vojske, velikemu knezu Nikolaju Nikolajeviču, v katerem je preroško predvideval vse, kar se je pozneje tudi res zgodilo. Član Narodnega gledališča g. Just Košuta je recitiral Gradnikovo pesem v spomin velikemu pokojniku. »Jadran« je pa zapel še državno himno. Iz Narodnega doma so se zborovalci podali v frančiškansko cerkev, kjer so prisostvovali službi božji, pri kateri je pel pevski zbor »Nanos« pod vodstvom g. J. Laha Venturinijevo rjašo. S tem je »Nanos« dostojno otvoril ciklus svojih predavanj, ki bo trajal ves teden.

Krst »Pohorca«, »Celja« in »Berača«

K včerajšnji blagoslovitvi treh novih jadranskih letal na Tezmem — »Pohorc« se je pri krstnem letu razbil

Včerajšnja nedelja je bila za naše mariborsko jadransko letalstvo pravi praznik. Včeraj namreč so se blagoslovila tri jadrana letala. K slovesnosti so poleg številnega občinstva prispeli tudi odlični zastopniki mariborskega javnega življenja z magistratnim direktorjem Rodoštom, okrajnim načelnikom doktor Šiško na čelu, bolnišniškim ravnateljem dr. Vrečkom in tiskoprometnim ravnateljem g. Loosom na čelu. Blagoslovitvene obrede je v skofovem imenu in s primernim nagovorom opravil msgr. Ivan Vreže, ki je krstil tri prav lična jadrana letala z imenji »Pohorc«, »Celje« in »Berač« (ker se je z beračenjem ustvarilo).

Nato je spregovoril predsednik »Nanos« dr. Josip Tomišek, ki je v prejšnjih izvajanjih očrtal zgodovino Aero kluba, ki je bil prvi v naši državi, ki se pa ni mogel razviti tako kakor bi bilo želeli, to pa radi obmejne lege Maribora, radi česar se je ustanovil jadranski odsek, ki je tudi prvi v naši državi. Imenoma je navajal vse številne dobrotnike, ki so s prispevki omogočili grad-

njo treh letal. Pohvalil je konstrukterje letal, ki so se leto dni ukvarjali z njih gradnjo, tako inž. Sušteršiča, Borisa Vahtarja, inž. Humeka, Toma Kralja, Marjana in Milka Škoriča, Munda, E. Kosaka in Kosa.

Po zaključnem govoru predsednika dr. Tomiška so se okrasila letala s trakovi. Botri so bili letalom bivši narodni poslanec Krejči, mestni predsednik doktor Juvan in g. Ropas iz Celja. Z razvojem jadranskega letalstva v Mariboru so se izpolnili osnovni pogoji za razmah letalstva in letalske propagandne misli v našem obmejnem Mariboru.

SMOLA PRI KRSTNEM LETU.

Sledili so propagandni leti posameznih letal. Najprej se je vzpel v zrak »Berač«, sledil je »Pohorc«. Ko ga je avto potegnil, se je kmalu pokazalo, da ni bila gumijasta vrvi enakomerno napeta. Radi tega je že pri poletu drvelo letalo pošečno v zrak. Pilot E. Košak je izgubil radi pošečnega leta stik z nožnim vzponom in je letalo radi posledic treščilo na tla z razbitimi krili. Pilot je k sreči ostal nepoškodovan.

Dveletna deklica utonila v škafo mošta

Iz Radgone je prispela semkaj vest o tragični smrti dveletne posestiške hčerke Marijete Segerijeve. Otroka so starši dali v varstvo starejšemu bratcu. Skupno sta se igrala v bližini stiskalnice grozdja. Bratca so sosedovi otroci poklicali k igri na sosedovo dvorišče. V času, ko se je igral bratec s sosedovimi otroci, se je 2-letna Marijeta splezala do škafa, napolnjenega z vinskim moštom, ki se je nahajal v bližini. Nikogar ni bilo blizu, dekletce je splezalo na rob škafa, pri tem omahnilo v škafo in utonilo v moštu. Ko se je bratec čez nekoliko časa vrnil, je iskal svojo sestrico. Ko je prišel do škafa, ga je grozda pretresla in potegnil negibno sestrico iz škafa. Skušali so z umetnim dihanjem zbuditi 2-letnega otroka k življenju, toda vsa prizadevanja so bila zaman.

Pajman piše s Semmeringa

Vsi brezuspešni alarmi za Košanicevim pajdašem Jožefom Pajmanom, ki so ga iskali v grazomnici ob Koroški cesti, ob nabrežju Drave, pri Treh ribnikih in okoli Kalvarije, so dali slutiti, da jo je Pajman najbrže takoj, čim je začutil nevarnost, potegnil preko meje. In res je dobil njegov brat, ki predsedava zaporno kazen v tukajšnji moški kaznilnici, od Jožefa Pajmana razglednico iz Semmeringa, s katero ga najprej pristrčno pozdravlja, potem pa pristavlja, da so sedaj »slabi časi« in da mu radi tega ne more poslati nič denarja za pribolišek. Tudi najavlja Pajman svojemu bratu, da se bo podal v Italijo in Nemčijo.

Kap je zadela 56-letnega puškarja Josipa Strnada. Bil je na mestu mrtev.

Poravnalne in konkurzne zadeve.

Potrdila se je poravnava z razglašenem konkurzu nad imovino trgovke Marije Tomažič. Kvota 25 odst., polovico je plačati v treh mesecih, ostalo v teku enega leta. V zadevi konkurza tvrdke »Jugotrava« na Pobrežju se je potrdil razdelilni načrt.

Banska uprava zahteva poostitve. Svoji smo občirno poročali o pravilniku glede zaščite prazgodovinskih, zgodovinskih in umetniških spomenikov v Mariboru. Na kritiko arhitektov se je prvotni osnutek omilil. Pravilnik se je poslal pozneje banski upravi v Ljubljani, ki je sedaj pravilnik odklonila s pripombo, da je treba nekatere določbe o zaščiti poostriti in razširiti.

Žena v službi domovine. Predavanje ge. Druškovičeve, ki bo v ponedeljek 14. t. m. ob 20 uri v Narodnem domu. Vabljeni so vsi na to zanimivo predavanje!

Dr. Anton Dolar bo predaval v torek 15. oktobra ob 20. uri v Narodnem domu »O koroškem plebiscitu«. Sodeluje tudi Ipavčeva župa. Dolžnost vseh je, da se predavanja udeležijo v polnem številu. Vršijo se v veliki dvorani.

Davčna uprava za mesto Maribor poziva davčne zavezance, da vložijo prijave dohodkov od zgradb za odmero zgradbarine za leto 1936 v roku od 16. oktobra do 14. novembra 1935. Vsi ostali zadevni predpisi so razvidni v pozivu, ki je na uradni deski pri davčni upravi in mestnem poglavarstvu.

Ljudska univerza v Mariboru. Danes v ponedeljek ob 20. uri predava g. Bratko Kreft, pisatelj in režiser ljubljanske drame, o praških gledališčih.

Nočno lekarniško službo imata danes v ponedeljek Maverjeva in Albaneževa

lekarna, jutri v torek pa Königova in Minažikova lekarna.

Sezona divjih lovcjev je tu. V Slapnikovem gozdu je ustrelil 38-letni posestnik V. B. iz Sel krasnega srnjaka. Istotako sta 15-letni S. R. in 25-letni J. L. iz Kotelje prijavljena, da sta ustrelila lep eksemplar srnjaka v lovišču trgovca Antona Veržona. Oba sta si privoščila imenitno srnjakovo pečenko. Ko sta srnjaka spekla in pojedla, sta si privoščila še dobre kaplice. Toda blagočutje po grofovski večerji in odličnem zapitku so jima pregnali orožniki z zasliševanjem in prijavo.

Kurjač, pek in barvar hočejo v Abesinijo. 25-letni kurjač Justin H., 34-letni pek Friderik G. in 25-letni barvar Ivan J. so nameravali preko meje v Abesinijo, toda naši čuječi varnostni organi so jih pri prehodu preko meje zadržali.

Kdor hoče uživati glasbo in netje naj obiše

GRAJSKO KLET

Svira in poje 4519

MUSKA BALALAJKA

Izborna domača in dalmat. vina. Prvovrstna kuhinja, razne specialitete vedno na izbiri, zmerno cene. Priporočila se za obilen obisk lastnik Grga Basletič

21-letnik nad 69-letno delavko. Mladenič Josip R., star 21 let iz Korene, je doma napadel 69-letno delavko Marijo Zelenko iz Sp. Korene, jo vrgel na tla, premikastil in ji prizadial take težke poškodbe na glavi, da so ga orožniki aretirali in se bo moral radi tega zagovarjati pred sodniki.

S prestreljenim trebuhom so pripeljali v mariborsko bolnišnico 32-letnega delavca Franca Čeha od Sv. Martina pri Vurbergu. Prijatelj ga je pri pr... nju puške po nesrečnem naključju ustrelil, in sicer mu je krogla prebila trebuh in izstopila na hrbtni strani.

S prezezanimi žilami na levi roki je obležal v Delavski ulici 24-letni delavec Franc P. V samomotiilnem namenu si je bil z nožem zarezal žile na levi roki, mariborski reševalci pa so mu z hitro obvezo rešili življenje. Vzroki niso znani.

Povožena. 71-letna Elizabeta Magdičeva je postala žrtev kolesarske nesreče. Na državnem mostu jo je povozil in poškodoval kolesar, ki je drvel iz Kralja Petra trga čez most na Glavni trg. Poškodovan staro so prepeljali v mariborsko bolnišnico.

On spi — drugi kradejo. Ves utrujen radi naporne vožnje je delavec Rajmund V. iz Maribora zadremal ob cesti pri Dervušekovi opekarni v Koških. Ko se je zbudil, je zaman iskal kolo, ki ga je bil pred zadremanjem pustil poleg sebe. Med spanjem mu je še neizsledeni nepridiprav izmaknil in odpeljal kolo.

Nočnim dihurjem vse prav pride. Brivskemu mojstru Francu Kreflu v Ipavčevi ulici 36 so izropali kurnik in odnesli 10 kokošk, hišnemu posestniku Emeriku Hercogu v isti ulici pa so odnesli ležalni stol. Tudi žagarju Francu Kovačiču v Kettejevi ulici so izmaknili iz kovčega 100 Din.

Kolo in slanina... Ko je včeraj pustil posestnik Josip Dvornik iz Ruš svoje še skoraj novo kolo znamke »Gloria« za hip pred neko trgovino na Aleksandrovi cesti brez nadzorstva, je priliko izrabil neznanec ter se s kolesom odpeljal. Na kolesu je imel posestnik tudi nahrbtnik z več kilogrami slanine, ki je prav tako postala plen predrznega tatu.

Rdeči petelin je zapel v Mekotnjaku. V trenutku je ogenj upepelil škedenj in svinjak posestnika Franca Lepoše. Pogorela je tudi svinja in razno poljedelsko orodje.

Mariborsko vreme. Minimalna temperatura 8,4, maksimalna 16, relativna vlaga 91, barometer 745.

Razne vesti

Nov senator. Za senatorja je imenovan upokojeni ban Dragoslav Gjoržević.

Iz častniške službe. K poveljstvu tukajšnega vojnega okruha je premeščen podpolkovnik Vavlar Dic.

Žara s češkoslovaško zemljo na grobu kralja Aleksandra. Včeraj je prispelo

GRAJSKI KINO Telefon 22-19

Samo še par dni milijonsko veledelo

„BENGALI“

To veledelo je film, kakršnega vidite le redkokedaj, zato se cenjeno občinstvo opozarja, da si nabavi vstopnice v predprodaji. Sledi vefilm Ufe »Cigan baron« za katerega so vsi zunanji posnetki posneti v naši državi.

Kino Union. Danes zadnjič »Stari in mladi kralj« z Emilom Jannings-om. V torek in sredo veseloigra »Amor na vrvi« z Magdo Schneider in Wolf Albach Retty-jem.

Narodna gledališče

REPERTOAR.

Ponedeljek, 14. oktobra: Zaprt. Torek, 15. oktobra ob 20. uri: »Izdaja pri Novari«, Red C.

Abonentje reda C dobe svojo prvo predstavo v torek, 15. t. m. Vprizore Arxovo nad vse učinkovito in pretresljivo švicarsko dramo »Izdaja pri Novari«, ki je eno najnovejših, v poslednjem času vprizorjenih del. Z režijo tega dela se je zelo uspešno predstavil režiser Peter Malec.

Viljem Werner: »Medvedji ples«. To bo naslednja dramska novost, ki bo niena premijera koncem tega tedna. Delo je zelo zanimivo in pisano z izbornim poznavanjem odra. Je srečna zmes veseloigre in drame, tako, da pride vsakdo na svoj račun. Režijo vodi glavni režiser J. Kovič. Sodelujejo: Šavinova, Kraljeva, Zakrajškova, Starčeva, Gorinškova, Rasbergerjeva, Barbičeva, P. Kovič, Gorinšek, Furijan, Grom, Nakrst, Harastovič, Košič in Košuta.

v Beograd češkoslovaško odposlanstvo, ki šteje 50 oseb in ki je poneslo žaro s češkoslovaško zemljo na grob kralja Aleksandra na Oplenac. V odposlanstvu, ki ga je vodil znani prijatelj jugoslovanskega naroda g. Peter Zenkl iz Prage, je bilo 16 delegatov češkoslovaških mest, nadalje zastopniki češkoslovaško-jugoslovenskih lig. Z odposlanstvom je prispel poseben vlak čeških legionarjev ter velika skupina češkoslovaških novinarjev. Dopoldne je imela beograjska občina svečano sejo na čast gostom, ki so se nato odpeljali na Avalo, kjer so položili yenec neznanega junaka. Danes odpotujejo z avtobusi na Oplenac, da se poklonijo na grobu blagopokojnega kralja Zedinitelja.

Nedeljske vozovnice. Od 19. oktobra t. l. se izpremene določbe o nedeljskih in prazniških listkih na državnih železnicah. Od takrat bo popust veljal od 11 do 250 km, namesto kakor doslej od 6 do 250 km. Razen tega se bodo smeli potniki, če v času od 12. do 13. ure ne vozijo potniški vlaki, poslužiti potniškega vlaka, ki vozi med 11. in 12. uro. Pri povratku se bodo smeli peljati najprej v nedeljo ali na praznik, doslej pa pred praznikom do 20. ure. Po novih določbah se na vozne listke ne bodo več lepile znamke, temveč bo blagajna v znak, da gre za nedeljski listek, pritisknila nanj žig postaje na čelni strani listka.

Znižanje pokojnin upokojencem s postranskimi zaslužki. Doslej so prejemali znižane pokojnine samo oni državni upokojenci, ki imajo v kaki zasebni zaposlitvi več ko 3000 Din dohodkov na mesec, sedaj so jih pa znižali tudi tisti, ki zaslužijo več ko 1000 Din na mesec. Tako je prejel neki mariborski 60-letni upokojenec, ki ima še postranski zaslužek, 1. septembra letos še 1562,60 Din pokojnine, dne 1. oktobra pa le še 282,60 Din, torej nad 80 odstotkov manj.

Japonska pošilja Abesincem puške. Japonske tvornice orožja so odposlate Abesiniji 8000 zabojev pušk.

Paradižniki in gnila jajca v zagrebški operi. Ob priliki nastopa opernega pevca dr. N. Štefaninija v zagrebški operi je prišlo do demonstracij, na oder so frčali paradižniki in gnila jajca ter je počilo več žabic. Red je napravila policija.

Abesinci so obstrelili italijansko letalo, in sicer v bližini Vabena v harrarski provinci. Moštvo obstreljenega letala z majhnim psom vred je bilo mrtvo.

1200 angleških vojnihi letal je že pripravljenih v — Egiptu...

MARIJ SKALAN

ROMAN

Sida Silanova

Vedel sem vedno, kako velika je tvoja žrtev, a vedel sem tudi, da je plemenita. Videl sem te, kako trpiš, in morda se ti samo zaradi tega nisem približal. Morda sem celo čutil neko krivdo in odgovornost. Toda glej: drugače nisem mogel postopati. Ako priznavaš človeku pravico, da sme svojo pot dalje mimo in preko soljudi, jo moraš priznati tudi meni.

Tem bolj še, ker sem bil povrh trdno prepričan, da tudi zate ni druge poti. Ako sem hotel s tvojo zvezo z Ervinom rešiti Silanovino, tega nisem hotel samo zaradi sebe, marveč tudi zaradi tebe; prav za prav še veliko bolj zaradi tebe in tvojih bodočih otrok. To sem pa bil dolžan tudi svojim prednikom, ki so Silanovino ustvarili ne le za sebe, ampak enako za mene, za tebe in za vse, ki še pridejo. Težo te žrtve je zmanjšala zavest, da te silim v zakon s človekom, ki te ljubi z vso svojo ljubeznijo, je dober, mekel in plemenit. Ako se mu kljub temu nisi mogla približati tudi s srcem, tega ni kriv on, ki je gotovo vsaj v enakosti meri žrtev tega zakona, kakor si ti. Premisli to in prepričan sem, da mi ne boš ugovarjala.

»Res je, vse je res...« je kriknila Sida, planila kvišku in se ga oklenila. »Oče... Zakaj sem tako nesrečna? Čemu si me zadel še ti tja, kjer me najbolj boli?«

»Ker čutim prav tako, kakor čutiš ti, četudi tega doslej nisi vedela.«

»Kaj naj storim? Z Ervinom ne morem živeti, a zapustiti ga, nimam poguma...«

»Ne stori zaenkrat ničesar. Prepusti usodi. Našla bo morda sama najboljši izhod. In — vrni se domov. Tu, proč od doma so tvoje misli še bolj bolne. Doma jih lahko zaposliš z delom. Si že kdaj poizkusila zdraviti se z delom? Ne. Zdravila si se z obupom, otopelo vdanostjo, vero in z vsem mogočim, samo z delom se nisi. In vendar je delo najboljše zdravilo; utruja telo in ubija neplodne misli. Vrni se domov!«

»Bojim se ga.«

»Dokler si tu. Ko boš doma, bo strah izginil. Uredi si tam življenje kakor ti je drago, ničesar ti ne svetujem in ničesar ti ne odsvetujem. Le eno te prosim: bodi previdna, dokler se dokončno ne odločiš, kajti dobro vem — kljub vsem tvojim prejšnjim razburjenim besedam — da se dokončno le še nisi odločila.«

»In če se odločim za ločitev zakona z Ervinom? Kaj boš storil?«

»Ničesar...«

»Zares ne.«

»Ne.«

»Boš žrtvoval zaradi mene Silanovino?«

»Ne bo druge poti.«

»Se boš vdal v usodo človeka, ki je izgubil vladarstvo?«

»Izgubil so ga cesarji in kralji, vsi večji kakor jaz, ko sem samo Silan!«

»Hvala ti! Danes čutim morda prvič v življenju, da si mi resnično oče.«

»Prej sem ti pa bil divja zver. Žalila si me kakor...«

»Odpusti mi! Trčil si brezobzirno ob mojo trmasto upornost in samovoljnost. Na napad nisem mogla odgovoriti drugače kakor s profinapadom. Sedaj pa čutim, da sem mirnejša in pogumnejša, ko si tudi ti ob moji strani.«

»Vedno...«

»Da, ostani vedno! Potem bom gotovo našla pot k cilju, pa naj bo že tak ali tak...«

»Se torej vrneš domov?«

»Ne morem ti še obljubiti. Potrpi malo, da zberem trezro svoje misli.«

»Koliko časa?«

»Vsaj še dan ali dva.«

»Dobro. Pojutrišnjem se vrnem k tebi. Ne maram, da bi se vračala z možem. Z menoj ti bo lažje.«

»Da, lažje.«

Silan se je poslovil in odšel. Ko je sedel v avtomobil in je šofer pognal motor, si je zadovoljno pomel roke:

»Preklete! Preizkusiti sem moral vse taktike, preden sem zadel pravo. Sedaj vsaj vem, kod ji je mogoče do živega. Po tej poti bomo hodili. Ne bo imela poguma. Ko bo doma, jo bo lažje ločiti od tega prekletega zdravnika in spet prive-

zati na moža. O, ne, ni še izgubljena moja bitka, in tudi ne sme biti. Nikoli! Zaradi norih babjih kapric Silan ne da iz rok svojega kraljestva, zlasti ne sedaj, ko se znova razcveta... Hvala Bogu, da je Ervin tak bedak...«

Zetu ni črhnil niti besede o svojem obisku pri hčeri in o razgovoru z njo. Tudi ko se je čez dva dni vračal k njej, mu ni povedal ne kam gre ne po kaj gre. O tem, da se bo že čez nekaj ur vračal po isti cesti s Sido, ni čisto nič dvomil, in ni se motil. Sida se je vrnila brez vsakega nadaljnjega odpora. Tista dva dneva je intenzivno premišljevala in preudarjala.

»Naj se dokončno odločim za Danila in zapustim Ervina? Naj zapustim Danila in ostanem pri Ervinu? Naj ostanem pri obeh?« To so bila tri težka vprašanja, na katera je morala odgovoriti brez odlašanja. In odgovorila je: »Brez Danila ne morem živeti, a Ervin se mi smili. Počakajmo... Poizkusimo tako. Se moram mar res ločiti? Je to neizogibno? Ne, dokler morem živeti z možem in ostati kljub temu zvesta Danilu, to ni potrebno. A bo to mogoče? Bo. Ervin se vda. Prepričan ga — z boleznijo. Verjel bo. In Danilo? Naj me zdravi... Oče ni govoril tako nespametno.«

Pot do doma je bila mirna, ko pa je doma zagledala svojega moža vsega veselo presenečenega, je postala znova nemirna in nervozna. Najraje bi sedla nazaj v avtomobil in se vrnila v Maribor.

(Se bo nadaljevalo.)

J. Hajšman:

V skupni fronti z Jugoslovani

Dve dolgi žalostni leti, 1915. in 1916., in še potem globoko v leto 1917. sem se vedel dnevno v kavarni »u Husy« (= pri gosti) z Jugoslovani iz družbe Václava ztépánka¹¹⁾, z vinotrzcem Količem in kparjem Palavičinijem; nekočkrat v tednu sem prihajal k Bradanovičevemu svaku Borčiču, ki je bil državlján svobodnih Združenih držav in hud, brezobziren sovražnik Avstrije; včasih je prišel, dobrodu spravljen na beraško palico, bos in oguljen kak Čeh, ki je bil naseljen na jugu včasih častnik iz jugoslovanskih posadk, pojavil se je v Pragi kak posetnik z juga, včasih sem dobival tudi dopise od tega ali onega znanca iz Trsta, s Krasa. Samo žalost je vela od juga — kakor poročila, katera sem čital v listih. Na jugu je bilo daleko huje nego na Češkem. Slovenske dežele, Istra, Dalmacija, Bosna — pekel, vsaka za sebe, Narodova Kalvarija takšna, kakor je bila tragedija Srbov na jesen 1915.! Pri tem: kakšen bratemorni boj bijejo med seboj! Kakšni prepri za malenkosti — »principe!« Tudi oni imajo svoje »aktiviste¹²⁾«, toda ne enega, nego deset in še več Šmeralov¹³⁾, desorijentirani so na več front. Situacija za jok in nikjer najmanjšega svita boljših časov. Čakati, trpeti, preživeti! — nič drugega ni preostajalo; in koliko moči je bilo treba, predno se je človek zavedel, da je to sicer edina uteha, ali vendar uteha.

Aktivizem je med Jugoslovani podpiral ter otežkočal situacijo — huje nego je bilo med Čehi — Londonski dogovor¹⁴⁾; ta je tudi cepil njihovo delo za mejami. Spomladi 1915. je Italija izlicirala pri Antanti zagotovilo, da ji po vojni pripadejo obsežna ozemlja, naseljena z Jugoslovani in Nemci. Brenner, Kras, Istra, seveda tudi Dalmacija, kolikor bi ne bila neutralna pod italjanskim vplivom. Francija, Anglija, celo še Rusija — zaščitnica Slovanov — so pristale na te pogoje ter so podpisale dogovor v Londonu in šele na temelju takšnih zagotovil je vstopila Italija v vojno. Londonski dogovor je bil znan; nemška propaganda je operirala z njim in je posmeholvalno dokazovala, kakšni so v resnici cilji Antante. Dogovor je seveda slabil jugoslovansko akcijo ter je tudi pri Čehih omajeval zaupanje v Antanto.

Na sodelovanje Čehov z Jugoslovani ni bilo niti misliti, dolgo je veljal Cvjetičev¹⁵⁾ pesimizem izza početka vojne.

Toda vendar — kakor pobliskavanje plamenčkov ognja, pozabljenega zvečer med polji, se je svetlikala vedno in vedno skozi nočno temo luč: Riječ, organ srbskohrvatske koalicije v Zagrebu. Ta je kljub najhujšim časom prinašala odlična, možata poročila o Čehih, za mejami in doma, največ o Masaryku, in tudi sam sem iz nje izvedel mnogo, česar dunajski in praški listi niso imeli. To je bil ognjič, katerega je vzdrževal poslanec Vilder.

O tem, da delajo Jugoslovani tajno kakor Čehi, smo imeli le meglena poročila — šele iz tretje roke, od Čehov v Švici.

Obrat je nastopil v poletju 1917., ko je prišel iz ječe Giunio. Isti čas, ko so za mejami Jugoslovani skončavali delo na zedinjevanju Srbov, Hrvatov in Slovencev, so si napravili red tudi doma. Vzpostavili so zvezo med Zagrebom, Dalmacijo, Bosno in Slovenci, združili so se k sodelovanju ljudje, ki so pred vojno delali na političnem in kulturnem zedinjenju jugoslovanskih plemen. Najprej so zedinili vse tajno delo, gradili so zvezo s svojim zamejnim odporom, takoj nato je navezal Giunio s Prago.

Kratko po vrnitvi iz ječe se je pojavil Giunio v Pragi ter je prišel naravnost med nas v mafijo. Poznal se je davno pred vojno s Klofáčem, v ječi se je seznanil z drjem Krámašem, Rašinom in Duškom. Prišel je s konkretnim načrtom, skovanim v ječi: vse tajno delo zediniti ter na Dunaju postaviti skupno politično fronto Čehov in Jugoslovancev. Dejstvovati s tiskom na javnost, da bi Čehom prešlo v krv, da niso sami kakor kol v plotu, da imajo zaveznike v boju, da zmagamo, če se bomo borili skupno.

V tem smislu sem pisal v listu »Česká Demokracie« in dejstvoval na tisk ter urednike, kakor daleč je sezal moj vpliv. Informiral sem do podrobnosti o razmerah in razvoju na jugu; »Česká Demokracie« je bila prvi list v Pragi, ki je priobčil kríski pakt, s katerim se je zedinilo jugoslovansko gibanje za mejami.

V avgustu 1917. me je predstavil Šimek¹⁷⁾ v parlamentu na Dunaju doktorju Žerjavu. Šlo je za usmeritev podzemnega dela, za izmenjavo nazorov. Do jeseni tega leta sem se z drjem Žerjavom sešel še nekočkrat, ter sem ga dobro spoznal. Pripovedoval mi je, kako je začel, kako se je bojeval in kako sedaj na Dunaju dela. Bil je to nenavaden človek, delaven, žilav, ognjevit, kakor dr. Rašín¹⁸⁾, pri tem skromen, nevsiljiv. Tudi v najtežjih trenutkih, ko so

drugi obupavali, mu je igral smeh na ustnicah; ostal je miren kakor človek, čigar notranost je uravnovešena po globoki, iskreni veri. Dr. Žerjav je bil glava jugoslovanske mafije.

Razgibano življenje drja Žerjava med vojno, polno nevarnosti in težkega trpljenja — to je podoba usode jugoslovanskega ljudstva med vojno. Silni vzpon moči, duhaprisotnost, odločnost, železna vztrajnost Žerjavova in njegova vera v zmago v trenutkih, ko so drugi omagovali v mukah in obupu, toda morda nima v habsburški monarhiji podobnega primera.

Zgodovina Žerjavovega življenja med vojno, ki mi jo je sam pripovedoval, ko sva se seznanila, je zgodovina slovenske mafije, sama po sebi cel roman.

V divjem vrvežu persekucij in protislovanskega besnenja na početku vojne, se je zbrala peščica mož v Trstu, Gorici in Ljubljani, poedinci iz one male kopice izobražencev, katera je pred vojno stremela za zedinjenjem vseh plemen jugoslovanskega naroda, okoli drja Kramerja in drja Žerjava. Od nikogar pozvani so v popolnoma brezupni dobi organizirali konspiracijo ter poslali v oktobru 1914. drja Kramerja v Prago — k profesorju Masaryku po nasvet.

Zbirali so poročila, pošiljali sle v Italijo in Švico, navezavali ter vzdrževali stike z Jugoslovani za mejami ter jim dobavljali informacije za antanto. Delovali so tako kakor češka mafija.

¹¹⁾ Sedaj menda češkoslovaški diplomat.
¹²⁾ = avstrijakante.
¹³⁾ Znan vodja češke socijalne demokracije, ki pa je vodil »aktivistično«-avstrijakantsko politiko.
¹⁴⁾ Obljubljal je — kakor znano — Italiji v slučaju antantine zmage velike predele jugoslovanskega ozemlja.
¹⁵⁾ Sedaj jugoslovanski diplomat.
¹⁶⁾ Češki novinar.
¹⁷⁾ Poznejši čl. finančni minister.
¹⁸⁾ T. j. parlamentarnega kluba jugoslovanskih poslancev.

(Se bo nadaljevalo.)

Na Dunaju 20.000 klubov

Te dni je izšla statistika o dunajskih klubih. Na Dunaju je 20.000 klubov. Vsaki 90. Dunajčan je član nekega kluba. Zanimivo je, kar trdijo nekateri dunajski odvetniki, da je ravno v tem vzrok velikega števila ločitev na Dunaju, ker so moški zaradi navezanosti na klubsko življenje premalo doma, kar poraja ljubosumnost žena, nesporazume, prepire in nazadnje ločitve. Bodimo zadovoljni, da nismo Dunajčani!

Razno

OSKRBO

za triletnega luškane ga fantka iščem pri boljši družini ali osebi. Ponudbe na upravo »Večernika« pod »Nadomestilno mame«. 4699

PREKLIC!

Preključem in obžalujem besede, ki sem jih izrekla o g. Martinu Kocijažu in Katarini Pihlaričevi, Pesnica, ter se zahvaljujem, da sta odstopila od tožbe. — Marija Krnet, Pesnica. 4705

Prodaj

KLETNE IN TRANSPORTNE SODE proda. Gnilšek, Razlagova ulica 25. 4682

KOKOSVI TEKAČI

in brišače, linolej, voščeno platno, umetno usnje v specialnih kakovostih dobavlja najceneje samo Novak, Koroška 8, Vetrinjska 7. 4285

ZAPRT AVTO.

4-5 sedežni, v dobrem stanju, za Din 8000. Ogleda se v delavnici Gustinčič, Tattenbachova 14. 4700

Kloti in brokati za odeje Sivane in flanelaste odeje Platno za postelj. in inleti

je v dobri kakovosti priporoča
TEKSTILANA BÜDEFELDT
Maribor, Gosposka ulica 14. 4647

AVTOMATSKA TEHTNICA poceni napredaj, Pobrežka cesta 9 a. 4704

LEPO IZLOŽBO z železno roletno prodam. Ciril-Metodova 14, Studenci. 4706

Sobo odda

SEPARIRANO SOBO s kopalnico oddam. Trubarjeva 5/1. 4696

ODDAM OPREMLJENO SOBO

starejšemu gospodu, ali skupno gospodinjstvo. Naslov v upravi »Večernika«. 4703

Stanovanje

SOBO IN KUHINJO, jedilno shrambo, klet in poloralna vrta oddam. Naslov v upravi »Večernika«. 4697

STANOVANJE,

soba, kabinet, kuhinja s prikljanimi takoj oddam. Medvedova 10. 4698

SOBO IN KUHINJO

oddam dvema osebam s 1. novembrom. Pobrežka cesta 21, blizu Magdalene. 4707

Službo išče

ABSOLVENTKA meščanske šole želi službo trgovske vajenke. Naslov trgovske vajenke. Spod. Hoče 137. 4701

Kupujte svoje potrebnosti pri naših inserentih!